

Stockholm 2018-05-16

Sr Annika Strandhäll

Frågor inför Regeringens funktionshindersdelegation 28 maj

Det finns personer som på grund av sin funktionsnedsättning, aldrig någonsin kommer att kunna ha ett lönearbete. Därutöver finns det många som mycket väl skulle kunna arbeta om förutsättningarna är de rätta, men som ändå aldrig får ett jobb. Den som inte haft någon förvärvsinkomst får sin försörjning genom socialförsäkringen och då på den lägsta nivån, garantinivån. Därtill finns möjligheter att få statligt bostadstillägg för att täcka boendekostnader.

Vi tog med glädje emot beskedet att regeringen i samband med senaste budgetpropositionen valde att höja garantiersättningen, höja bostadstillägget samt också höja taket för bostadstillägget. Med de senaste höjningarna uppgår garantinivån som högst till 9450 kr i månaden före skatt. Många människor tvingas alltså leva på en inkomst på mindre än 10.000 kr i månaden, varje månad, hela livet. Idag lever 169.000 personer (95.000 kvinnor och 74.000 män) med ersättning på garantinivån. Den låga inkomsten varje månad skapar livslång fattigdom. Många försörjs i praktiken av sina anhöriga som varje månad får skjuta till medel, inte bara för att klara av uppehållet men också för att kunna ha fritidsaktiviteter eller socialt umgänge.

Trots höjningen av bidragstaket för bostadstillägget, så täcker det ändå inte boendekostnaderna för en fjärdedel av dem som är berättigade till bidraget. Personer med funktionsnedsättning har ofta fler utgifter än andra, t.ex. kostnader för läkemedel, hjälpmedel, färdtjänst, tandvård och annan behandling. Trots olika högkostnads-skydd och kompensatoriska bidrag, t.ex. handikappersättning, så täcks inte de merkostnader som funktionsnedsättningen leder till.

Vi ser positivt på att regeringen definierat ett inriktningsmål i årets regleringsbrev till Försäkringskassan, att nybeviljade sjuk-ersättningar inte ska överstiga 18.000 i genomsnitt under 2016-2020. Inriktningsmålet tydliggör den politiska ambitionen. Idag ligger Försäkringskassans nybeviljande av sjukersättning på 9.000 per år, alltså en nivå på hälften av den politiska ambition som regeringen uttryckt. Antalet nybeviljande av aktivitetsersättning har efter många år av stadig ökning, nu börjat sjunka, vilket oroar oss.

Vi har med glädje tagit emot beskedet att regeringen beslutat att inrätta ett särskilt Patientråd. Hälso- och sjukvården står inför stora utmaningar och det är klokt av regeringen att hitta former för att ta tillvara erfarenheter från de som är direkt berörda- patienterna. Det är viktigt att det blir breda grupper av patienter som företräds i det nya Patientrådet och att ledamöterna i rådet har ett demokratiskt mandat från ett stort antal medlemmar.

- Har regeringen ambitionen att återställa garantinivån i socialförsäkringen så att den motsvarar en nivå av 80 % av de lägsta avtalade lönerna på arbetsmarknaden som har passerat 20.000 kr i månaden?
- Är regeringen beredd att öka anslaget så att de personer med funktionsnedsättning får faktisk täckning för de merkostnader man har, i den förändring som nu görs av nuvarande handikappersättning till en mer renodlad merkostnadsersättning?
- Hur avser regeringen hantera att Försäkringskassans nivå på nybeviljade sjukersättningar idag ligger på hälften av den nivå som regeringen uttryckt?
- Hur ser regeringen på att antalet nybeviljade aktivitetsersättningar nu börjat sjunka?